

buok
Mak
æra
rad-
iljuv-
ar-
doal-
ddat.
, ja
nako-
uoit-
ivot;
repu-
ggest
r va-
læ
ahon
raidi.
doai-
oap-
ištæ-
mata

oas-
liedø
okte,
opp-
adda
akso

vut
iku-
ja

ldet,
lessi
sin
çal-

nest.

Ziaek Fölkemot.

1874. 9 M

M u i t a l æ g j e

Gjansut mihi m. g.

čuvgetusa haleduvvidi sami gaskast.

Num. I.

Januar manest 1875.

3ad jakkodak.

Jakke 1874 læ vassam ja mi læp opped odđa jage sisä lavkem. Mi dam algatuuvum jagest galgaš ješgæsage min gaskast dappatuvvat, dat læ čikkujuvvum min čalmi oudast. Mak moivejægje dappatusak dam jagest galgašik bæggetet mailme vidodagast daihe mak nubbastusak rikaidi, dam æp mate mi vuost dal enostet. Okta aleb gietta daid buok stivre ja mangi jorgala dappatusaid aibas æra laganen, go olmuš su riekeges mielde gadda. Son, gæn haldost buok stivrebubme læ, i valde min radđebællen aldces ige muital migjidi, maid dappatusaid son aigo luoittet dappatuvvat. Dam harrai mist i læk æra dakkat go vuordet ja oidnet.

Mutto dat dal vassam jakke, dat bovde min ruoktot gæčastet ja jurdagestamek oanekažat čokket daid dappatusaid, maid dat læ migjidi čajetam. Mærkalaš dat i læk galle goggoge læmaš, æige læk makkege aige ja dilalašvuodaid nubbastutte dappatusak šaddam, mutto obba jagest almanen læ dego ucca mailme histoarjaš migjidi muitalet. Vai lokkek buorebut addešegje min saga, de færtijep vuost sigjidi ucca čilgetusača addet.

Rikak æi bæsa goassegen man nuft lakkai guoskamest æra rikaidi. Si læk gaskastesek dego sidaguimiš, ja damditi sist læk maida, æreb okta olmai radđejumest,

gutte daid ašid galga doaimatet, mak olgo-ædnami guskik, vela airasak, gæk rikasek radđejume bælest arvalusaid galgik adnet daina rika radđejumin, goса si læk bigjum airasen. Airas (gesanta) læ dego gaskaolmai guovte radđajume gaskast. Radđejumek gečček maida darkelyuodain guimidesek lattagid, ja juokke rika radđejubme færte varonet, atte guoimes i ađđodifci; dastgo dagar aeddodæbme læ davja varalaš doaroid boccidattam.

Dat læmaš oinolaš, atte Prøisen (Tuiska-æna) læ dasaši viggam oaivamussan ječas adnet buok rikain Europast, ja atte dam gaddost læmaš, atte maid son miedeta æra rikai harrai, dam galgik maida ærakge miedetet. Dat vara i obba jurdašuvvumge, atte æra rikak galge duostat vuostai bakkodet, maid Prøisen datto. Almaken læ dat jakke čajetam, atte buok æra rikak æi bala su motarværjoin, jos ædnagak færtijekge dai oudast soaiget. Nuft oidnujuvvui dalle go jeraldak læi dam birra, atte republikanalaš radđejume Spanienest miedetet danen radđejubmen, maid æra rikak galge mattet doattet dagaren, maina makkege šietadusak mattik dakkujuvvut, de ollo rikak legje, gæk dam æi miedetam, vaiko Prøisen radđejubme dam duodabærest gaibedi. Gukkis arvalusa gæčeld miedetuvvui vimak, atte Ser-rano radđejubme galgai lagalažžan doatta-

luvvut. Ruoša kæisar læi dam harrai ou-demuš bakkodægje Prøisen vuostai ja dam son æppodkætte dagai rafe bisotam diti ja sugjim diti smaveb rikaid. Ruoša kæisar gævatæbme Frankrika raddejægje vuostai orro maida čajetæme, atte son i doattal Tuiska kæisara dato daggo, goggo dat su mielast orro vuoigadvuodast ærranæme. Maida Østerika ja Ruoša gaskast orro buorre soavalašvuotta. Dat oidnjuvvu daina gavpešietatusaiu, mak dam guovte rika gaskast læk dakkujuvvum.

Atte Prøisalažai vuotto Franskalažai alde i sattam sigjidi ustebid, dam dittik Tuiskalažak ječakge hui burist. Maida sin stuarradiggest gavdnujek olbmak, gæk burist oïdnik ja arvedik, atte Bismarka stivrebubme i læk daggar, atte dat matta ædnagid gæsotet. Mi cælkek Bismarka stivrebubme. Miellaeftost mi dam dakkap; dastgo son læ vissage sagga vægjelæb go kæisar. Dalle go Arnim ašše læi vuoigadvuoda oudast, aigoi Bismarka hættet su ammatdoaimatusas, mutto kæisar vuigest adnodi su ain doaimatusastes bissot. Tuiska stuarradiggest læmaš, nuftgo lokkiklæk oïdnam, mangi duodalaš sadnadaddam.

Viggatus dasa, atte doarok ja dak hædalašvuodak, mak ali læk šodi farost rikai gaskast, galgašegje maŋemusta gæppanetge, læ dam jage almostuvvam čielgasabbut go oudalest. Ruoša kæisar læ dam harrai čajetam ječas oudastmannen. Son dat bovdæraddejegjid oudasažaidesek bokte čoagganet Brysseli, arvalusa adnem diti dam birra, atte buok rikak galgašegje miedetet, atte gaskavuða ašek dubmijuvvut asatuvvum vuoigadvuða bokte, dam sagjai go doaro bokte vuotto oastet. Dat læ maida diettelaš, atte doarost læ ali gievramus vuogadest, vaiko olmušlaš jierbme dam vela

stuoramus væralažzange gavnatifče. Prøisen bælest bodi dam arvalusa harrai stuoramus vuostehakko. Mutto Ruoša i oro hættet aigomen dam arvalusa. Son læ opped bovdæram æra rikaid oudasažaidesek bokte dal farga čoakkai boattet Petersborgi, oddasest dam arvalusa jurdašæme vuollai valdet.

Dat læ oinulaš, atte dat jurda ja oai-vel æmbo ja æmbo sagjaduvva, atte rikak nuftgo personak æi læk okto ješbagjelassasek, gæk alma vastadusataga mattik dakkat maid gutte datto. Oktaradalašvutti orruk ænaš čuvgijuvvum rikak oudanæme, ja doai-votænest læ, atte dat jakke, mi dal læ aigam, maida galga, jos uccange, almaken væha oudedet olmušlaš soga dam dovdoi, atte obba mailme olmušnalek læk almaken okta sokka.

Dat læi dal oanekažat dagjum olgoædnam daiha riektabut rikai gaskavuða birra. Mutto i am min ječamek rika berre nuft baccet, atte dam birra i jenaduvvum mikkege. Gitalusain Ibmeli mi mattep dagjat, atte maida dam dal vassam jagest læ min rika rafest bæssam oudanet čuvgetussi ja buorre dillai. Jage algost læi obba rikast stuorra dorvolašvuotta aigalaš aigaiboad ja buorre dile harrai. Josjuoge ollo galvošlajak, mak olgoædnamest migjidi bottik, legje divrum, de dat fastain dego buttijuvvui dambokte, atte ollo balvalusvugek læk šaddam buorebut maksum go oudal ja maida olbmuk galvo buoreb haddai. Maida dak oddasest rakaduvvum runamaðek ja dollavavnak, mai bokte ænačak gærgadet ja alkest bessik gavpesagjai, læk stuorra vækken læmaš dasa, atte olbmui buorre dile oudedet. Dam buorre dile dovdadedin rikast miedeti maida mannam stuorradiigge arvasvuðain ruðaid odda dollavavnai raka-dæbmai, gost dak ain gavnatuuvvujek darbašlažan.

Nurn. 2.

Dat
saddjuvv
maksam.
sage sad

Man
nam atte
olbmuk
kætte m
ellik olla
arvosma
ibmahest
lat, mai
doala ba
olmuš i
dat mai
arvedma
gage sa
ke sagg
rist, att
sadnen
Nuftguk
mam, d
rist dut
buorebi
su oam
ve, go
manna